

TIVOLI
.....

SOMMERKLASSISK

Coburn & Brownlee

Lørdag den 3. juni kl. 19.30

Morten Grove & Randers Kammerorkester

Søndag den 6. august kl. 15.00

Danielle de Niese & Mozart

Lørdag den 26. august kl. 19.30

Musiksalon med Bo Skovhus i Glassalen

Søndag den 10. september kl. 15.00

**...kunne også gælde Øjenforeningen
– som kæmper for at bevare synet for alle**

En smuk gestus med en varig virkning for efterfølgende generationers livskvalitet er at skrive et testamente, hvor et arvebeløb tilfalder Øjenforeningen.

ØJENFORENINGENS formål er at rejse forskningsmidler for at bekæmpe øjensygdomme, der fører til svagsyn og blindhed.

Til brug for dem, der overvejer at skrive testamente, har Øjenforeningen derfor udarbejdet en brochure om, hvordan man giver testamentariske gaver.

Ring venligst til Øjenforeningen på **33 69 11 00** og få tilsendt brochuren

Øjenforeningen

Lørdag den 3. juni kl. 19.30

Coburn & Brownlee

Dirigent: Michael Balke

Solister: Sarah Coburn, sopran

Lawrence Brownlee, tenor

Konferencier: Henrik Engelbrecht

Tivoli Copenhagen Phil

Vincenzo Bellini (1801-1835):

Norma – Ouverture (1831) (ca. 6')

Norma – Casta diva ... Fine al rito (ca. 9')

Il pirate – Nel furor delle tempeste ... Per te di vane lagrime (1827) (ca. 10')

Capuleti'erne og Montecchi'erne – Ouverture (1830) (ca. 5')

Søvngæengersken – Son geloso del zefiro errante (1831) (ca. 7')

Søvngæengersken – Tutto è sciolto ... Ah perché non posso odiarti (ca. 9')

Søvngæengersken – Come per me sereno.... Sovra il sen (ca. 8')

PAUSE

Gioachino Rossini (1792-1868):

Wilhelm Tell – Asile héréditaire (1829) (ca. 9')

Grev Ory – En proie a la tristesse (1828) (ca. 10')

Gaetano Donizetti (1797-1848):

Regimentets datter – Ouverture (1840) (ca. 7')

Regimentets datter – A mes amis (ca. 7')

Gioachino Rossini:

Grev Ory – Ah! quel respect, Madame (1828) (ca. 11')

Sangerne i centrum

Af Henrik Engelbrecht

Operahusene er en vigtig del af det europæiske samfund i år 1800. Opera er mange steder klart den mest populære underholdningsform – måske lige bortset fra de offentlige henrettelser.

Europa sværmer ind i det 19. århundrede med højtflyvende tanker om frihed, lighed og broderskab i en helt ny politisk situation efter den franske revolution. Nu er fyrster, konger og kejsere ikke længere automatisk urørlige og nærmest guddommelige; industrialiseringen sørger for, at den reelle magt spredes ud i den eksplosivt voksende og yderst velbeslåede middelklasse af skrupeløse fabrikanter og benhårde forretningsmænd.

De vil alle sammen i operaen. På caféer og gadehjørner i Napoli, Paris og Wien diskuterer man ivrigt den nye primadonnas kjoleudskæring eller hører de sidste rygter fra prøverne på den næste premiereforestilling.

Operahuse er der nok af. I anden halvdel af 1800-tallet kan Italien prale af at have flere end 900, fordelt på omkring 700 byer. Nogle af byerne har kun et par tusinde indbyggere, og i de mindste operahuse er der færre end 50 pladser. Publikum kræver hele tiden nye værker, og kun i særlige tilfælde gider de overhovedet beskæftige sig med forrige sæsons repertoire. Mange af de nye operaer bliver skrevet og indstuderet på ganske få uger, og den musikalske standard svinger givetvis fra det sublime til det totalt amatøragtige.

Gioachino Rossini er det store navn i italiensk opera i første tredjedel af 1800-tallet. Han bliver født i den lille italienske adriaterhavskystby Pesaro af forældre, der begge er tredjerangs musikere; faderen alkoholo-

Gioachino Rossini

liker og trompetist, og moderen selvlært operasanger. Allerede som teenager får han opført sine første operaer og får snart bestillinger fra de store byer som Milano, Venedig, Rom og Napoli. På 19 år skriver han 39 operaer, både komiske og seriøse, og i 1824 flytter han til Paris, hvor han bliver udnævnt til chef for det italienske operakompagni i byen. Han afslutter sin karriere som operakomponist med en række værker til den store *Opéra* i Paris, og lader sig selvpensionere i en alder af 37 år.

Vincenzo Bellinis særkende er de lange, melodiske fraser. Han tager sig mere tid til at kæle for hver enkelt af sine operaer end mange af sine samtidige kolleger, og resultatet er kulminationen på den periode i operahistorien, hvor sangerne og deres stemmer ubetinget er i centrum. Bellini blev tilbudt af især det kvindelige publikum, ikke mindst på grund af sit udseende, og i butikkerne kan man købe både snus-

Vincenzo Bellini

tobaksdåser og vifter med Bellinis portræt. Som både Rossini og Donizetti ender Bellini også i Paris, hvor han dør i 1835 som 33-årig af en voldsom mave-tarmkatarr.

Sammen med Bellini er det **Gaetano Donizetti**, der bringer romantikken til Italien. Han får opført sin første opera som 21-årig, og snart skriver han bestillingsværker på samlebånd. Donizetti er landets altoverskyggende operakomponist i årene mellem Bellinis død i 1835 og Verdis første succes i 1842. I de flittigste perioder af hans liv er hele fire operaer på et enkelt år ikke usædvanligt for Donizetti, og han når at skrive omkring 65 operaer, inden han dør som sindssyg efter at have lidt af en invaliderende, syfilis-relateret lidelse i rygsøjlen i flere år.

Rossinis, Bellinis og Donizettis æra kaldes ofte bel-canto-perioden – og der er ingen tvivl om, at netop smuk sang er højt på

Gaetano Donizetti

dagsordenen i de første årtier af 1800-tallet. Mange italienere bruger operaen som en udvidet dagligstue. De rigeste har deres egne tjenestefolk med og får serveret middag undervejs i deres loge. Rundt omkring kan man se forretningsfolk afslutte handler, kvinder aftale visitter hos hinanden, og forældre prøve at gifte deres døtre væk.

Rundt om i salen kan man høre råb som "Øl og friske pølser!" eller "Mandelmælk og lemonade!" fra de sælgere, som vandrer omkring med deres kander og fade. Det foregår ikke kun i pauserne, for man kan jo også blive tørstig under forestillingen – og det meste drukner alligevel i den almindelige larm. Der er mange beretninger om operaforestillinger, hvor publikum intet som helst har kunnet høre af sangernes og orkestrets anstrengelser. Måske var ikke alting bedre i gamle dage ...

© Derek Blanks

Lawrence Brownlee, tenor

Lawrence Brownlee hylides som en af verdens bedste bel-canto-tenorer og begejstrer publikum og presse i hele verden. Hans stemme har bragt ham til tops i operaens verden, hvor han har optrådt på stort set alle de store scener, som f.eks. The Met, La Scala og Staatsoper, ligesom han har optrådt med de helt store symfoniorkestre som f.eks. Berliner Filharmonikerne, New York Filharmonikerne og Det bayerske Radiosymfoniorkester.

Hans cd med titlen *Virtuoso Rossini Arias* blev nomineret til en Grammy og fik New York Times' anmelder Alex Ross til at spørge: "Findes der en bedre Rossini-tenor end Lawrence Brownlee?"

Sarah Coburn, sopran

Med sin virtuose, perlende sølvstemme er den amerikanske sopran Sarah Coburn en af tidens fornemste eksponenter for

bel canto-genren. Coburn optræder i alle de store amerikanske operahuse, f.eks. i Los Angeles, Chicago og Seattle, hvor hun har sunget de store partier i f.eks. Strauss' *Ariadne på Naxos*, Rossinis *Barberen i Sevilla* og Donizettis *Regimentets datter*. På The Met i New York hun bl.a. har sunget prinsesse Yue-Yang i verdenspremieren af Tan Duns *Den første kejser* over for Placido Domingo. Sarah Coburn besøgte heldigvis også lejlighedsvis Europa og har f.eks. optrådt som Amina i Bellinis *Søvn-gængersken* på Staatsoper i Wien.

Michael Balke, dirigent

Tyske Michael Balke er uddannet dirigent og pianist ved Cincinnati Conservatory i USA og sidenhen på konservatoriet i Lübeck ved James Tocco. Balke har særligt specialiseret i de sangbårne genrer og startede sin karriere hos Hamborg Kammeropera og sidenhen Hamborgs Opera-saloner. Siden er listen af engagementer blevet lang og turnéplanen ganske travl. Fra 2011-2016 var Balke chefsdirigent ved Magdeburg Operaen, hvor han har

dirigeret et stort repertoire af nye opsætninger af f.eks. *Elektra*, *Figaros bryllup* og *Barberen i Sevilla* samt talrige symfoniske koncerter. I dansk sammenhæng har han bl.a. dirigeret *La bohème* i en ny opsætning med Den Jyske Opera.

© Nikolaj Lund

Henrik Engelbrecht, konferencier

Henrik Engelbrecht er uddannet fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium og var i 1990'erne programmedarbejder i DR, hvor han bl.a. kunne udfolde sin store operainterese som initiativtager til magasinprogrammet OperaNyt. I 2000 kom han til Det Kgl. Teater som operadramaturg, hvor han i tæt samarbejde med operachefen Kasper Holten udviklede operaområdet betragteligt. I 2010 blev Engelbrecht musikchef i Tivoli, og også her fik han sat fokus på operagenren med en række meget roste koncertproduktioner som resultat. I dag er Engelbrecht kunstnerisk konsulent for bl.a. Det Kgl. Teater og Tivoli. Han er en populær foredragsholder og skriver i øjeblikket på en bog om opera i guldalderens København.

Søndag den 6. august kl. 15.00

Morten Grove & Randers Kammerorkester

Dirigent og konferencier: David Riddell
Solist: Morten Grove Frandsen, kontratenor
Randers Kammerorkester

Benjamin Britten (1913-1976):
Chaconny (Purcell Realization) (1948) (ca. 8')

Henry Purcell (1659-1695):
Music for a while (fra Ødipus), Z 583/2 (ca. 1692) (ca. 4')
Sweeter than Roses (fra Pausanias), Z 585/1 (1695) (ca. 3')

John Frandsen (f. 1956):
Seven Silly Songs (1987/2007) (ca. 12')

- Drinking Song
- Gypsies in the Wood
- The Turtle-Dove
- Wishful Thinking
- My Apple Tree
- All the Pretty Little Horses
- Promenade

PAUSE

Peter Warlock (1894-1930):
Capriol Suite (1926) (ca. 9')

- Basse-Danse
- Pavane
- Tordion
- Bransles
- Pieds-en-l'air
- Mattachins

Georg Friedrich Händel (1685-1759):
Rinaldo – Cara sposa, HWV 7 (1711) (ca. 9')

Antonio Vivaldi (1678-1741):
Orlando furioso – Sol da te mio dolce amore, RV 728 (1727) (ca. 5')

Georg Friedrich Händel:
Orlando – Cielo se tu il consenti, HWV 31 (1732) (ca. 5')

*Efter pausen overrækkes
Sangerlegat af 2013*

Fra kastrat til kontratenor

Af Bjarne Mørch Jensen

Var man en italiensk dreng i 1700-tallet med en god sangstemme og plads i det lokale kirkekor, levede man livet farligt. Alt efter temperament ventede enten katastrofen eller et lykkeligt og komfortabelt liv, hvis man blev fundet egnet til en fremtid som kastratsanger. Det krævede dog et mindre kirurgisk indgreb, der sikrede, at stemmen ikke gik i overgang. Den voksne kastratsanger bevarede således sin lyse drengestemme, men kunne dertil tilføje den voksne musikalske overblik og en mandlig kraft og maskulinitet, der efter sigende skabte en helt særlig fascinerende og uovertruffen stemme og klang. Katastrofen var, at et almindeligt ægteskabeligt forhold blev umuligt, til gengæld kunne de bedste kastratsangere leve et liv i berømmelse og velstand, som i dag kun er de største popsangere eller filmskuespillere forundt. Det er i dag svært at forestille sig den autentiske lyd af kastratsangen, men da musikkritikeren Enrico Panzacchi i slutningen af 1800-tallet fik lejlighed til at høre en af de sidste kastratsangere ved en koncert i Vatikanet, beskrev han det i følgende begejstrede vendinger:

"Forestil dig en stemme, der kombinerer fløjtsens sødme med det menneskelige strubehoveds levende blidhed – en stemme, der springer og springer, let og uvilkaarligt, som en lærke, der flyver gennem luften beruset af sin egen flugt. Og når det synes som om, stemmen har nået sit absolut højeste, begynder det forfra, springer med samme lethed uden det mindste tegn på anstrengelse eller forcering. Med andre ord er det en stemme, som giver den umiddelbare fornemmelse af følelse forvandlet til lyd og af sjælens opstigning til det uendelige."

Traditionen for kastratsangere var stærkest i Italien, hvor der i løbet af 1700-tallet blev kastreret omkring 4000 drenge, bl.a. fordi

den katolske kirke ikke ønskede kvindelige sangere. Nogle få som Venanzio Rauzzini og Farinelli skabte sig en storslået karriere som operasangere på de store scener i operaer af bl.a. Händel, Purcell og Vivaldi. I løbet af romantikken i 1800-tallet blev kastratsang imidlertid umoderne, så det var uden store konsekvenser for musiklivet, at Pave Leo XIII i 1878 forbød kastration af drenge. Inden sin død i 1922 nåede den sidste kastratsanger – Alessandro Moreschi – at foretage en række pladeindspilninger, der i dag kan høres på youtube.

Den barokke stil

Selv om det synes som om, at et værk som Vivaldis *De fire årstider* altid har været en fast del af det klassiske kernerepertoire, var det først i løbet af 1920'erne, at man genopdagede musikken af den italienske barokkomponist og barokken i det hele taget.

I første halvdel af 1900-tallet blev barokmusikken spillet af de store romantiske orkestre, sådan som de havde udviklet sig i løbet af 1800-tallet, men inden for de seneste 40-50 år har der i musiklivet været en interesse for den autentiske og originale udgave af 1600- og 1700-tallets barokmusik renset for årtiers mere eller mindre misforståede fortolkninger. Det er bl.a. kommet til udtryk i brugen af originale barokinstrumenter og i en anden opfattelse af bl.a. fraserings, dynamik, vibrato og tempo.

I takt med det stadig større fokus på den autentiske og historiske opførelsespraksis er der i løbet af de seneste år opstået en ny interesse for den såkaldte kontratenor, der i klang og toneomfang svarer til den kvindelige altstemme. Der blev også komponeret musik til kontratenoren i 1600- og 1700-tallet, men i dag, hvor det biologiske indgreb af naturlige grunde ikke er aktuelt, er kontratenoren det nærmeste, man kan

Farinelli, en af verdens mest kendte kastratsangere.

komme på kastratsangernes oprindelige klang og udtryk. Sangteoretikere diskuterer, om den typiske kontratenor har udviklet den såkaldte falsetstemme til et særligt mesterskab, eller om kontratenoren benytter den særlige hovedklang, og om hovedklang og falset måske i virkeligheden er det samme? Diskussionen kan man overlade til teoretikere og sangpædagoger. For publikum er resultatet under alle omstændigheder et musikalsk udtryk, der kombinerer den lyse klang med den mandlige sangers kraft og styrke.

Sammen med Randers Kammerorkester synger kontratenoren Morten Grove Frandsen tre barokarier af henholdsvis Henry Purcell, G.F. Händel og Antonio Vivaldi. Te-

maet for arierne er kærlighed og forførelse i forskellige afskygninger. Fra Händels "Cara Sposa", hvor Rinaldo i operaen af samme navn synger om tabet af kærligheden over Purcells "Sweeter Than Roses", der er skrevet til en forførelsesscene i et samtidigt skuespil til Vivaldis "Sol da te mio dolce amore", hvor Ruggiero i operaen *Orlando furioso* synger om sine følelser, da han bliver forført af troldkvinden Alcina. John Frandsens eventyrlige og helt nutidige *Seven Silly Songs* er oprindeligt komponeret for kontratenor og guitar. Som titlen antyder, er der fokus på det fjollede og absurde i en række engelske og amerikanske vrøvletekster, men under overfladen rummer sangene også et mere alvorligt indhold, der bl.a. handler om kærligheden.

Morten Grove Frandsen, kontratenor

Morten Grove Frandsen er en sanger, man gør klogt i at holde grundigt øje med de kommende år! Han er noget så sjældent som en dansk kontratenor – den første af slagsen uddannet på Opera-Akademiet, hvor han afsluttede sine studier i sommeren 2016. Allerede i studietiden har der været bud efter Morten Grove, og han har løbende modtaget legater og stipendier, f.eks. fra Anne Marie Mortensens mindelegat og Léonie Sonnings musikfond.

I 2015 blev Morten Grove udnævnt til årets unge operatalent ved Copenhagen Opera Festival, og i 2016 vandt han en Reumert for sin medvirken i operaen *Leaves* af Karsten Fundal og Efterklang. *Leaves*, som er en moderne opera, fortsætter sin sejrsgang med en turné til Belgien, Holland, England og Sverige i foråret 2017.

Morten Grove modtog senest Musikanmelderens Kunstnerpris ved en koncert i Tivoli den 27. maj.

Randers Kammerorkester

Med sine 14 musikere er Randers Kammerorkester Danmarks eneste fastansatte kammerorkester. Orkestrets historie går helt

David Riddell, dirigent og konferencier

Randers Kammerorkesters kunstneriske leder og chefdirigent, David Riddell, er født i Elgin, Skotland. Han har studeret musik på The University of St. Andrews og The University of Edinburgh samt direktion på Guildhall School of Music and Drama i London.

I dag er David Riddell bosiddende i Danmark, hvor han er musikchef for Randers Kammerorkester samt kunstnerisk leder af Aarhus Sommeropera. Han er en hyppig gæstedirigent for de fleste danske orkestre og har dirigeret talrige operaproduktioner på bl.a. Den Jyske Opera.

I Storbritannien har Riddell optrådt med bl.a. The Northern Sinfonia, English Touring Opera, Scottish Opera, og The Garden Venture (Royal Opera, Covent Garden), og han har ligeledes dirigeret i Tyskland, Frankrig, Estland, Norge, Sverige og Island. David Riddell er endvidere aktiv som komponist og arrangør og har undervist på Guildhall School of Music og Det Kgl. Danske Musikkonservatorium.

tilbage til 1945, med 1986 som et afgørende år, idet orkestret fik status som såkaldt basisensemble med støtte fra stat og kommune til at løse regionale opgaver. Blandt disse finder man orkester- og kammerkoncerter, slotskoncerter, skolekoncerter og større produktioner med kor m.m. Også utraditionelle samarbejder med f.eks. electrogruppen Støjzonen og koncerter i private hjem finder vej til Randers Kammerorkester.

Randers Kammerorkester er husorkester ved Aarhus Sommeropera og samarbejder jævnligt med Den Jyske Opera. Årligt når aktiviteten op på ca. 120 koncerter.

Lørdag den 26. august kl. 19.30

Danielle de Niese & Mozart

Dirigent: Toshiyuki Kamioka

Solist: Danielle de Niese, sopran

Konferencier: Henrik Engelbrecht

Tivoli Copenhagen Phil

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791):

Tryllefløjten – Ouverture, KV 620 (1791) (ca. 7')

Betulia Liberata, oratorium, KV 118 – Quel Nocchier che in gran procella (1771) (ca. 6')

Symfoni nr. 15 i G-dur, KV 124 (1772) (ca. 15')

Bella mia fiamma, koncertarie, KV 528 (1787) (ca. 12')

PAUSE

Figaros bryllup – Overture, KV 492 (1786) (ca. 4')

Figaros bryllup – Porgi amor (ca. 5')

Titus – Parto, parto, KV 621 (1791) (ca. 7')

Don Juan – Overture, KV 527 (1787) (ca. 5)

Don Juan – Ah! Fuggi il traditor ... Mi tradi (ca. 7')

Mozart og operaen

Af Henrik Engelbrecht

Et af de største genier i musikhistorien bliver født 27. januar 1756 i Salzburg. Allerede som 5-årig komponerer han sine første stykker, og han er kun 10 år, da han skriver sin første opera.

I sidste fjerdedel af 1700-tallet er Østrig centrum i et enormt kejserrige, som også omfatter Bøhmen, Ungarn og endda en del af Norditalien. I hjertet af Østrig ligger Wien; et multietnisk samfund, der trækker de største talenter fra mange nationaliteter til. På gaden hører man skiftevis italiensk, tysk og ungarsk – blandet med dialekter fra hele kejserriget. Det er her, den alermest spændende nye musik i Europa bliver til.

Med kejser Josef II er oplysningstiden blæst ind over det ellers så konservative Østrig. Det gamle feudalsamfund med den skarpe klasseopdeling er begyndt at knirke i sammenføjningerne, naturvidenskaben er for alvor blevet et alternativ til tro og overtro, og der bliver stillet spørgsmålstegn ved den organiserede religion. Det rationelle er kommet i højsædet.

Wolfgang Amadeus Mozart drømmer om Wien. Han er allerede veteran i musikerfaget, da han er 16 år gammel. Han er ikke en almindelig teenager, men er blevet pacet frem som vidunderbarn af sin far i mere end ti år. Sammen med familien har rejst det meste af Centraleuropa tyndt på årelange turnéer, mens hans jævnaldrende kammerater hjemme i Salzburg aldrig har set andet end bjergene i horisonten. Mozart har på det tidspunkt allerede skrevet flere operaer og værker som f.eks. oratoriet *Betulia liberata*, og han er også leveringsdygtig i tidens baggrundsmusik, når samfundets spidser skal hygge lidt ekstra mens de spiser – f.eks. den lille symfoni i G-dur, som Tivoli Copenhagen Phil spiller i første del af koncerten.

Han suger indtryk til sig overalt og kaster sig med lige stor selvfølgelighed over stort set alle genrer; symfonier, klaverkoncerter, kammermusik, sange, kirkemusik, klavermusik – og kombinationen af hans enestående musikalske evner og hans eminente sans for dramatik på scenen udmønter sig i operaer i flere stilarter på både tysk og italiensk. Mozart er den første komponist i historien, hvis operaer aldrig har været ude af repertoiret i verdens operahuse.

Men Salzburg er for lille for Mozart. I 1781 tager han springet og flytter til Wien for at ernære sig som freelance musiker og komponist. Han er 25 år gammel og befinder sig pludselig midt i et pulserende virvar af musik og teater. De fleste i byen kender ham først og fremmest som klavervirtuos, og publikum strømmer til hans koncerter. Han har masser af velhavende klaver elever – men han brænder først og fremmest for at skrive operaer.

Mozart vil bevise, at han kan skrive italiensk buffoopera endnu bedre end de italienske komponister i byen. Han kender stilen ud og ind, for han har set opera buffa i over 20 år på sine mange rejser. Det er en genre med masser af regler og konventioner, men også en genre, som ændrer sig hele tiden. I 1760'erne skulle en komisk opera være i tre akter, men sidste akt bliver gradvis kortere og kortere, og nu er det normalt med kun to akter, som så til gengæld er længere, end de var før.

Hver af akterne slutter med en flot finale med mange medvirkende, og nu er det ikke længere kun soloarier, der fylder en

Wolfgang Amadeus Mozart

opera; publikum kræver duetter, terzetter og endnu større ensembler i langt højere grad end før. Og Mozart er mester i at skrive arier, som udnytter de stemmer, han skriver dem til på en måde, som udstiller de gode sider af dem og skjuler deres svagheder. Derfor ved vi f.eks., at Josepha Duschek er en sangerinde med både teknisk kunnen og musikalitet i topklasse – det er helt tydeligt i den koncertarie, *Bella mia fiamma*, som han skriver til hende i 1787.

Mozart leverer i den grad operavaren i anden halvdel af 1780'erne med bl.a. *Figaros bryllup* og *Don Juan* – og i sit sidste leveår 1791 går han endda både tilbage til den gamle verdens opera seria i *Titus* og ser fremad mod nyt, tysksproget musikteater i *Tryllefløjten*. Mere når det lille geni fra Salzburg ikke før, han må give op, kun 35 år gammel. Operasangere og vi blandt publikum kan kun være taknemmelige for alt det, han trods alt nåede i sit korte liv.

© Decca / Chris Dunlop

Danielle de Niese, sopran

Danielle de Niese er en ekstremt nærværende og gudbenådet performer – en perle på scenen. Hun har en strålende karriere med optrædener på scenerne i Paris, London, München, Chicago og New York, hvor hun debuterede som 19-årig og siden jævnlige er vendt tilbage og har sunget en række titelroller.

De Niese har optrådt med New York Filharmonikerne, Cleveland-orkestret, Academy of St. Martin-in-the-Fields og mange flere af verdens førende orchestre. Hun har optrådt sammen med Jonas Kaufmann i *Last Night of the Proms* og kendetegnes af et repertoire, der rækker fra Monteverdi og Händel over Mozart frem til Ravel og uropførelser af nyskrevne operaer. Hendes pladeindspilninger har vundet priser som f.eks. Orphée d'Or og ECHO Klassik Award.

Danielle de Niese er født i Australien, men flyttede senere til USA, hvor hun som 18-årig som den yngste nogensinde kom ind i The Mets særlige udviklingsprogram for unge sangere. Efter debuten året efter i rollen som Barbarina i The Mets opsætnings af Mozarts *Figaros bryllup* gik det slag i slag med debuter på Opéra National de Paris m.fl. Det egentlige gennembrud skete i 2005 på Glyndebourne Festival som Cleopatra i Händels *Julius Cæsar* – en rolle hun senere har gentaget, bl.a. i 2013 på The Metropolitan Opera.

© Anja Zeis-Lot

Toshiyuki Kamioka, dirigent

Toshiyuki Kamioka tiltrådte som Copenhagen Phils nye chefdirigent ved en koncert i november 2016. Politiken kvitterede med 5 hjerter og følgende ord: "Han viste sig som en flashy, men dygtig herre ... Langt udtrukne linjer og en pind, hvis spids sad, hvor den skulle, når det gjaldt, fik strygere og blæsere til at lyde godt: Samlede og med sikkert disponerede nuancer, når musikken skulle være kraftig, svag eller et sted ind mellem". Toshiyuki Kamioka er født i Tokyo, hvor han har studeret direktion, komposition samt klaver og violin på National University of Fine Arts & Music. I 1982 blev han belønnet med den eftertragtede Ataka Prize, og to år senere modtog han et Rotary-legat til at studere direktion hos Klaus Peter Seibel på konservatoriet i Hamborg.

I 1987 havde han opnået en stilling som lektor i kammermusik og akkompagnement på Konservatoriet i Hamborg. Siden efteråret 2004 har han været professor på Hochschule für Musik Saar i Saarbrücken, hvor han arbejder med udviklingen af den kommende dirigentgeneration – en opgave, der holder ham skarp og professionel helt ud i finger-spidsene.

Toshiyuki Kamioka blev Generalmusikdirektør for Wuppertal Symfoniorkester i sæson 2004/2005 og blev fra sæson 2009/2010 tillige chefdirigent og kunstnerisk leder der. Under hans stafet har Wuppertal Symfoniorkester udviklet sig betydeligt både musikalsk og teknisk til et orkester i topklasse.

TIVOLI

DE 39 TRIN

EN KRIMIKOMEDIE
FRIT EFTER HITCHCOCK

4 SKUE
4 UDSKUDTE MINUTTER

BERLINGSKE
BØRSEN
GREGERS DH

JYLLANDS POSTEN
EKSTRA BLADET
FREDERIKSBORG AMTSAVIS

JOY-MARIA FREDERIKSEN

NIELS OLSEN · THOMAS MØRK
MADS KNARREBORG · KRISTINE YDE

14. - 16. SEPTEMBER 2017 I GLASSALEN
OG HEREFTER TURNÉ

Tivoli Copenhagen Phil

Tivoli har som den eneste forlystelsespark i verden sit eget symfoniorkester, nemlig Tivoli Copenhagen Phil. Orkestret spiller sommeren igennem i Tivoli – lejlighedsvist også om vinteren, f.eks. til *Nøddeknækken* i julen 2016 – og er et fuldt besat symfoniorkester bestående af godt 70 musikere.

I SommerKlassisk 2017 spiller Tivoli Copenhagen Phil 16 koncerter i Tivoli og har bl.a. sin egen abonnementsserie med internationale solister og dirigenter på scenen. Der er derudover tradition for en række flotte operakoncerter, samt plads til de mere populære klassiske koncertformer, som f.eks. TirsdagsToner på Plænen, film- og fødselsdagskoncerter.

...

"Med tyngde stævne orkestret ud som en veltrimmet supertanker i Dvoráks symfoni nr. 9, "Fra den nye Verden". Sjældent har strygerkorpset frembragt så fed, lækkerblød og intens en klang. Der var mørklødet melankoli i engelskhornets kaldende solo, og messingblæsernes gjaldende marchtema sitrede i brystet. En herlig, velopløst hyldest fra *Tivoli Copenhagen Phil* til Tjekkiets musikalske mestre".

**5 af 6 stjerner – Jyllands-Posten,
Christine Christiansen, 17. august 2016**

"Og alle forventninger blev indfriet fra første færd. *Tivoli Copenhagen Phil*, som det københavnske landsdelsorkester nu hedder (i sommersæsonen), demonstrerede allerede i Smetanas ouvertur til "Den solgte brud" strålende form og smittende spilleglæde".

**5 af 6 stjerner, Kristeligt Dagblad,
Peter Dürrfeld, 16. august 2016**

© Martin Bihandl

Om vinteren hedder orkestret Copenhagen Phil – hele Sjællands Symfoniorkester – og er et såkaldt landsdelsorkester, der både spiller i Konservatoriets Koncertsal på Frederiksberg og løser regionale

opgaver rundt omkring på hele Sjælland. Gennem de seneste år har orkestret markeret sig dels ved at tiltrække store internationale dirigenter og solister, dels ved at udforske og udfordre den klassiske

koncertgenre i samarbejde med alternative koncertkoncepter og i forskellige cross-over-projekter.

TIVOLI
.....

ALVIN AILEY[®] AMERICAN DANCE THEATER

Robert Battle, Artistic Director

Masazumi Chaya, Associate Artistic Director

6.-10. SEPTEMBER 2017
TIVOLIS KONCERTSAL

KØB BILLET PÅ TIVOLI.DK/AILEY

Søndag den 10. september kl. 15.00

Musiksalon med Bo Skovhus i Glassalen

Medvirkende:

Inger Dam-Jensen, sopran

Bo Skovhus, baryton

Henrik Koefoed, oplæsning

Christian Westergaard, klaver

Konferencier: Henrik Engelbrecht

Christoph Ernst Friedrich Weyse
(1774-1842):

Dybt skoven bruser (1801) (ca. 3')

H.C. Andersen (1805-1875):

Moster (ca. 10')

Jakob Gade (1879-1963):

Valse rêveuse (1916) (ca. 6')

Peter Heise (1830-1879):

Farlige Drømme (1877-78) (ca. 15')

- Du lægger dig ned en Aftenstund
- Hvor Engen har foldet, ved Mogens Bred
- Det blinker med Perler
- Saa lad Sangen i Salene bruse
- I Skoven er der saa stille
- Den blomstrende Sommer blev kjædet til Høst

*Koncerten arrangeres i samarbejde med
Golden Days in Copenhagen.*

Friedrich Kuhlau (1786-1832):

**Sonate for fløjte og klaver i G-dur,
op. 69, 2. sats** (ca. 4')

Peter Erasmus Lange-Müller

(1850-1926):

6 sange (ca. 13')

- Sulamiths sang i Dronningehaven
- Aakande
- Viol
- Piletræet bøjer sig
- Himlen ulmer svagt i Flammerødt
- Gjenboens første vise

Johan Peter Emilius Hartmann

(1805-1900):

**Guldhornene (tekst: Adam Oehlen-
schläger), op. 11 (1832)** (ca. 12')

Vincenzo Bellini (1801-1835):

Søvngængersken - Ah, non credea
(1831) (ca. 9')

Guldalderens hjemlige samlingspunkt

Af Henrik Engelbrecht

Det er Københavns overklassekvinder, der i 1800-tallet er omdrejningspunktet i ét af byens vigtigste kulturelle samlingssteder. Salonerne i de store palæer er stedet, hvor H.C. Andersen læser op, hvor Weyse spiller sin nyeste musik – og hvor man kan være heldig at møde en ægte verdensstjerne.

Ved indgangen til 1800-tallet er København mere end ti gange større end landets næststørste by. Det er her både hoffet, landets eneste universitet, flåden og Danmarks største landmilitære garnison holder til. Her bor 100.000 mennesker tæt sammen på et areal omkranset af volde, og de fire snævre byporte er de eneste veje ind og ud af byen. København er en fæstning.

Hvis man ser på langt de fleste billeder fra guldalderens København, får man indtryk af, at alt er harmonisk orden og selvtilfreds borgeridyl. Det er ikke mindst malerne, der har givet os et glansbillede af en post-kortsmuk by, pertentligt renskuret og med Søren Kierkegaard, Bertel Thorvaldsen og H.C. Andersen spadserende rundt i fred og ro på vej til næste visit.

Virkeligheden er en helt anden. Ved indgangen til det 19. århundrede er København en beskidt og sundhedsfarlig by, styret – som resten af riget – af et korrupt og brutalt embedsapparat omkring den enevældige, skizofrene Christian 7. og hans søn. Danmark er en reaktionær politistat. Pengene fosser ud af statskassen, ikke mindst til planløse militæreventyr i Napoleonskrigenes Europa, og indtægterne fra den internationale handel er helt utilstrækkelige. Ulykkerne hagler ned over byen i begyndelsen af 1800-tallet. Lord Nelson knuser det meste af den danske flåde i slaget på Reden i 1801, og englænderne terrorbomber byens befolkning seks år senere. Inflationen hærger, og staten går fallit i 1813. Riget mister Norge året efter. Danmark er ydmyget helt ind i sjælen.

Alligevel blomstrer kulturen og videnskaben i København. Der bliver tænkt store tanker og produceret kunst i massevis; Thorvaldsens skulpturer, C.F. Hansens bygninger, Grundtvigs og Ingemanns salmer, Eckersbergs, Købkes og Marstrands billeder, H.C. Ørstedes opdagelser, Kierkegaards skrifter, H.C. Andersens eventyr.

For de privilegerede københavnere er verden dejligt overskuelig. Familien er i centrum. Vennekredsen og klubben er vigtig. Hjemmets fire vægge er tryghed, og kongen står på toppen af den sociale kransekage, hvor alle præcis ved, hvor de hører hjemme.

Kun få danskere interesserer sig for politik. Ingen orker at høre mere om krisen. Landet er godt nok blevet mindre og fattigere, og de militære og diplomatiske succeser er nærmest ikke-eksisterende – men selv om det udadtil går dårligt, vokser den nationale selvovervurdering til nye højder.

Man søger tilbage i historien, som Oehlen-schläger gjorde det i digtet om guldhornene allerede i 1801, og senere i teksten til *Der er et yndigt land* i 1819. Man er stolt, når en dansk videnskabsmand som H.C. Ørsted som den første i verden opdager elektromagnetismen, og man bekræfter hinanden i, at Danmark stadig er verdens smukkeste og bedste land at leve i. På væggen i københavnerejlighederne hænger nydelige billeder af den danske natur. Bonderomantik og almuedyrkelse er højeste mode.

Kamma Rahbek ved sit Skrivebord. Maleri af Carl Christian Thomsen (1882)

Mange ting er forbeholdt mændene; de unge mødes i studenterforeningerne eller til private "tobaksselskaber" hos hinanden og de modne mænd mødes i herrernes klubber efter engelsk forbillede. Men netværket bliver også dyrket ved middags-selskaberne, hvor der bliver spist litervis af ægte skildpaddesuppe, masser af høns med trøfler og helleflyndere med kapers-sovs. Her er kvinderne også med, ligesom byens førende damer er værtinder i de kulturelle saloner, hvor der bydes på oplæsning, musik og diskussion.

Kvinder som Kamma Rahbek i Bakkehuset på Frederiksberg og Frederikke Brun på Sophienholm ved Bagsværd Sø sørger for rammerne, når Oehlen-schläger, Thorvaldsen, Grundtvig, Heiberg og Ingemann møder hinanden, diskuterer tidens nye idéer og hører både den sidste nye musik

af Weyse og Kuhlau, og H.C. Andersens seneste eventyr.

Det er også her, man inviterer berømte gæster, når de er i København for at give koncerter eller medvirke i forestillinger på Det Kongelige Teater. I 1843 kommer den svenske sopran Jenny Lind til byen, og hendes besøg er en sensation; H.C. Andersen forelsker sig fuldstændig i hende på få dage, og Lind er den mest eftertragtede gæst i byens saloner i de dage, hun opholder sig i København.

Ved dagens koncert prøver vi at tage turen tilbage til 1800-tallets saloner i København, hvor man som regel ikke skulle presse de fremmødte musikere, sangere og digtere til at give en prøve på deres kunnen. Mon ikke det også lykkes i dag?

Bo Skovhus, baryton

Den danske baryton Bo Skovhus placerer sig blandt de største internationale operastjerner. Startskuddet på Bo Skovhus' karriere lød, da han sang titelrollen i Mozarts *Don Juan* på Volksoper i Wien i 1988 og fik en overvældende positiv modtagelse. Få år efter den sensationelle debut blev han fast engageret hos den musikalske storebror, Statsoperaen i Wien. Skovhus er i dag især berømt for sine roller som Tjajkovskijs *Eugene Onegin*, Bergs *Wozzeck*, Danilo i Lehárs *Den glade enke* og Brittens *Billy Budd*, og han har lavet cd-indspilninger af en række af sine vigtigste roller gennem tiden. Udover de talrige operaengagementer verden over er Skovhus en uovertruffen koncertsanger og prises som en af vor tids største liedsangere.

Inger Dam-Jensen, sopran

Inger Dam-Jensen slog

sit navn godt og grundigt fast allerede i 1993, da hun vandt sangkonkurrencen Cardiff Singer of the World, og siden da har hun sunget et utal af opera- og koncertpartier med store orkestre og dirigenter verden over.

Som fast sanger i solistensemblet på Det Kgl. Teater har hun stået i front i operaer som *La traviata*, *Hamlet*, *Don Giovanni*, *Rosenkavalieren* og *Figaros bryllup*, men hun har samtidig haft tid til også at skabe sig en international karriere – især som koncertsanger – foran orkestre som New York Filharmonikerne, Berliner Filharmonikerne og Philharmonia Orchestra. Hendes cd med Carl Nielsen-sange fra 2003 høstede anmelderroser verden over og resulterede i en Gramophone Award for bedste vokalindspilning.

Christian Westergaard, klaver

Christian Westergaard er uddannet på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og hører til i første række af yngre danske pianister. Christian Westergaard har en særlig interesse for den klassiske sang og har markeret sig som

partner til en række af de førende yngre nordiske sangere. Han har spillet koncerter i bl.a. Wigmore Hall i London, Hamborgs Musikhalle samt i det øvrige Tyskland, Frankrig, Italien, Sverige, Norge og selvfølgelig i Danmark. Som musikalsk iværksætter og programlægger har han markeret sig med Liedkompagniet, som han er stifter og kunstneriske leder af.

Henrik Koefoed, oplæser

Henrik Koefoed blev færdig på Statens Teaterskole i 1980, men allerede inden da, var han blevet landskendt efter sin hovedrolle i filmen *Rend mig i traditionerne* fra 1979. Siden da har han gjort sig bemærket i adskillige teaterforestillinger – især på Det Kongelige Teater. I dette forår har han spillet *Den politiske Kandestøber* på Folketeatret, og i sommeren er han at finde i *Don Ranudo* på Grønnegårdsteatret. De seneste år har han primært gjort sig bemærket som en af Ørkenens Sønner, hvor han også er tekstforfatter og arrangør. Koefoed har en fortid i musikkens verden, bl.a. som trombonestuderende på musik-konservatoriet.

TIVOLI

SOMMERKLASSISK

Lad os høre, hvad du mener!

Vi vil gerne vide mere om, hvad du oplever, når du er til koncert i Tivolis Koncertsal.

Hvad synes du om koncerten?

Hvem kunne du tænke dig at opleve i Tivolis Koncertsal?

Vi vil også meget gerne svare på dine spørgsmål.

Spørg og skriv på Facebook/sommerklassisk

Du kan også tilmelde dig SommerKlassisks nyhedsbrev på tivoli.dk/sommerklassisk.

Her giver vi dig nyheder om de kommende koncerter, interviews og videoer med kunstnerne samt gode tilbud.

Med venlig hilsen

Maria Frej, programchef

SommerKlassisk er støttet af Augustinus Fonden.

SommerKlassisk

Underdirektør, Kultur i Tivoli

Nikolaj Koppel

Programchef, klassisk musik

Maria Frej

Projektleder

Rikke Henriksen

PR, kommunikation og markedsføring

Line Breuning

Redaktion

Line Breuning

Skribenter

Henrik Engelbrecht, Bjarne Mørch Jensen, Maria Frej, Line Breuning og Hanne Askou

Scenemester

Jens Trikker Christoffersen

Nodearkivar

Lena Persson

Layout og annoncesalg

ADCO:DESIGN

Tryk

Innographic

*Fotografering samt alle former for lyd- og filmoptagelser under koncerten er forbudt.
Husk venligst at slukke din mobiltelefon.*

SOMMER KLASSISK

sommerklassisk@tivoli.dk | tivoli.dk/sommerklassisk | facebook.com/sommerklassisk

Tivoli Box Office

Vesterbrogade 3 | 1630 København V | Tlf. 33 15 10 12